

MADS IVERSEN: *Penge, Bank- og Børsvæsen*. (G. E. C. Gads Forlag, København 1930, 269 Sider).

Forfatteren har samlet det Stof, han har gennemgaaet ved Undervisningen i Købmandsskolens ældre Bankklasser, i en Bog, der foruden at tjene det særlige Undervisningsformaal frembyder lettilgængelig Læsning for enhver, der — uden dybere Indtrængen i teoretiske Spørgsmaal — ønsker at orientere sig i de behandlede Emner, særlig med Hensyn til danske Forhold.

Tidspunktet for Bogens Udarbejdelse har for saavidt været uheldigt, som det er faldet sammen med den senere tilendebagte Revision af Aktieselskabs-, Bank- og Børslovgivningen. Det er dog lykkedes Forfatteren at faa Hovedpunkterne i de da foreliggende Lovforslag med i sin Fremstilling.

Fremstillingen er ikke indskrænket til det nødtørfte Lærestof; men de behandlede Emner er levendegjort gennem Skitsering af deres historiske Baggrund, hvorved en dyberegaaende Forstaaelse hos Læseren tilsigtes, og gennem illustrerende Eksempler, ofte hentet fra Dagens Foreteelser. Den Lærebogstørhed og Dogmatik i Fremstillingen, der ofte præger Bøger af denne Art, er her igennem lykkeligt undgaaet, ligesom Bogens friske Sprog, der ofte falder som daglig Tale, gør den velegnet til sit Formaal. Det juridiske og økonomiske Stof er paa en god Maade sammenarbejdet i Fremstillingen.

En Detailkritik skal ikke forsøges her, men det skal dog nævnes, at det forekommer Anmelderen tvivlsomt, om den „bi-metallistiske Bevægelse“ er af en saadan Betydning for Forstaaelsen af Nutidens Forhold, at det traditionelle Afsnit herom, som sket, bør medtages. Under Behandlingen af Banklovgivningen savnes en Understregning af, at Bankerne foruden Banklovens ogsaa er undergivet Aktieselskabslovens Bestemmelser.

H. Koed.

Nordfriesland, Heimatbuch für die Kreise Husum und Südtondern, im Auftrage des Nordfriesischen Vereins für Heimatkunde und Heimatliebe, herausgegeben von Dr. L. C. PETERS, Husum 1929, 723 S.

Ved Hjælp af Pengemidler, der er stillet til Raadighed af Provinsialforvaltningen for Slesvig-Holsten, Kredsene Husum og Syd-Tønder, dog ikke mindst ved mange dygtige Mænds personlige Indsats er det lykkedes vore Naboer mod Sydvest, Friserne, at faa ovennævnte Værk skrevet og udgivet, der baade hvad angaar Emner, Tekst og Billeder maa betegnes som en betydelig Indsats i Hjemstavnsforskningen.

MADS IVERSEN: *Penge, Bank- og Børsvæsen*. (G. E. C. Gads Forlag, København 1930, 269 Sider).

Forfatteren har samlet det Stof, han har gennemgaaet ved Undervisningen i Købmandsskolens ældre Bankklasser, i en Bog, der foruden at tjene det særlige Undervisningsformaal frembyder lettilgængelig Læsning for enhver, der — uden dybere Indtrængen i teoretiske Spørgsmaal — ønsker at orientere sig i de behandlede Emner, særlig med Hensyn til danske Forhold.

Tidspunktet for Bogens Udarbejdelse har for saavidt været uheldigt, som det er faldet sammen med den senere tilendebagte Revision af Aktieselskabs-, Bank- og Børslovgivningen. Det er dog lykkedes Forfatteren at faa Hovedpunkterne i de da foreliggende Lovforslag med i sin Fremstilling.

Fremstillingen er ikke indskrænket til det nødtørftige Lærestof; men de behandlede Emner er levendegjort gennem Skitsering af deres historiske Baggrund, hvorved en dyberegaaende Forstaaelse hos Læseren tilsigtet, og gennem illustrerende Eksempler, ofte hentet fra Dagens Foreteelser. Den Lærebogstørhed og Dogmatik i Fremstillingen, der ofte præger Bøger af denne Art, er her igennem lykkeligt undgaaet, ligesom Bogens friske Sprog, der ofte falder som daglig Tale, gør den velegnet til sit Formaal. Det juridiske og økonomiske Stof er paa en god Maade sammenarbejdet i Fremstillingen.

En Detailkritik skal ikke forsøges her, men det skal dog nævnes, at det forekommer Anmelderen tvivlsomt, om den „bi-metallistiske Bevægelse“ er af en saadan Betydning for Forstaaelsen af Nutidens Forhold, at det traditionelle Afsnit herom, som sket, bør medtages. Under Behandlingen af Banklovgivningen savnes en Understregning af, at Bankerne foruden Banklovens ogsaa er undergivet Aktieselskabslovens Bestemmelser.

H. Koed.

Nordfriesland, Heimatbuch für die Kreise Husum und Südtondern, im Auftrage des Nordfriesischen Vereins für Heimatkunde und Heimatliebe, herausgegeben von Dr. L. C. PETERS, Husum 1929, 723 S.

Ved Hjælp af Pengemidler, der er stillet til Raadighed af Provinsialforvaltningen for Slesvig-Holsten, Kredsene Husum og Syd-Tønder, dog ikke mindst ved mange dygtige Mænds personlige Indsats er det lykkedes vore Naboer mod Sydvest, Friserne, at faa ovennævnte Værk skrevet og udgivet, der baade hvad angaar Emner, Tekst og Billeder maa betegnes som en betydelig Indsats i Hjemstavnsforskningen.

Da der ikke paa dette Sted kan blive Plads til en indgaaende Omtale af Værket, maa Anmelderen efter en Gennemlæsning, som har været ham en sand Fornøjelse, i Hovedsagen nøjes med en Opremsning af Hovedindholdet.

I „Die Landschaft unserer Westküste“ bliver man gjort fortrølig baade med Landskabet og dets særprægede, stolte Folk: „Gud skabte Havet, Friserne Landjorden!“ De følgende Kapitler er: Nordfrieslands geologischer Werdegang — Aus der Urgeschichte Nordfrieslands — Entdeckungs- und Siedlungsgeschichte — Tausend Jahre nordfriesischer Stammesgeschichte — Aus der Kirchengeschichte Nordfrieslands — Geschichte des Bildungswesens in Nordfriesland — Nordfriesische Familienkunde.

For nærværende Tidsskrifts Læsekreds vil dernæst Kapitlerne 9 og 10 paakræve særlig Interesse. Ganske vist synes „Handel und Verkehr“ mere at være skrevet ud fra geografiske eller da trafik-geografiske end egentlig økonomiske Synspunkter; men ogsaa den kedelige kronologiske Opremsning byder paa interessante Detailler vedrørende Skibsfart og Handel, Salt, Sild og Østers, Landevejene og Jernbanerne m. m. — Til Afsnittet om Haandværket har man tilsyneladende ikke kunnet finde nogen „indfødt“ Forfatter, men maattet nøjes med Dr. Haase fra Løgumkloster; denne, der er knyttet til Handwerkskammer i Flensborg, har dog skilt sig pænt fra Opgaven og givet et klart Rids af det frisiske Haandværk gennem Tiderne; i et saa frit eller da frihedselskende Omraade som Friserne har Gildernes og Laugenes Kamp mod „Fuskerne“ i Landdistrikterne naturligvis maattet være særlig haardnakket.

Hvem der har færdedes paa Marskegnenes noget toppede Klinker-Chausseer og taget en Afstikker ind ad de bløde Klæg-Veje til Friserne Landsbyer, den vil have faaet et levende Indtryk af den i lige Grad kønne og storslaaede Bygningskunst; „Haubarg“'en med det mægtige Straatag over den samlede røde Mur-Karré maa jo imponere. Kapitlet „Das Haus und seine geschichtliche Entwicklung“ skal der her henvises til som et meget interessant Afsnit.

Der følger saa Bidrag som: Der Hausrat — Die Tracht — Die nordfriesische Sprache — Die nordfriesische Literatur — Das Plattdeutsche und Jütische in den beiden Kreisen — Nordfriesen der Wissenschaft und die deutsche Literatur (bl. a. Theodor Mommsen, Friedrich Paulsen og Theodor Storm) — Die bildende Kunst in Nordfriesland — Sagen des Landes — Sitten, Bräuche und Volksglauben.

Kapitlerne om „Deichwesen und Deichrecht“, „Sturmfluten, Landverlust und Landgewinn“, „Die Agrarverfassung“ und „Die Landwirtschaft“ har alle særlig Interesse for Økonomer: Fæsteforholdet betød uhyre lidet overfor de mange frie Bønder; den politiske og personlige Frihed har Nordfriserne altid haft, derfor gjaldt Bondereformerne da ogsaa kun Ophævelse af den Smule Fæste og Jordfællesskabet; Skildringen af de „oktroierede Koge“ har specielt Bud til os, der ved Grænsedragningen ogsaa fik Marskhjørnet dernede ved Højer med til Danmark.

Dr. Schätzels Afhandling om Landbruget er et særlig vellykket Bidrag, der spænder over klimatiske, sociale og Driftsforhold gennem Tiderne. Der skal dog her kun dvæles ved en enkelt moderne Institution, „Dökult“ (Deutsche Ödlandkultivierungsgenossenschaft). Dökult er ifølge „Dampfpluggesetz“ af 9. Febr. 1924 berettiget til, om nødvendigt ved Tvang, at stifte Andelsforetagender, der har til Opgave at kultivere udyrket Jord. Ejerne er i stor Udstrækning frivilligt gaaet med til at afstaa saadanne Arealer, saaledes at de i faa Aar har kunnet kultivere godt 600 ha Hede i Tysklands nordvestligste Hjørne. Af denne Jord ønskedes kun 100 ha tilbage af de tidligere Ejere, medens Resten er blevet afhændet til Nybyggere med godt 15 ha til hver.

Det mægtige Værk slutter med en Oversigt over Faunaen og Floraen, et statistisk Tillæg, en Litteraturfortegnelse og et udmærket Kortmateriale.

Mads Iversen.